

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombatan este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 504.

Felelős szerkesztő:
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félfévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányabb árban közölünk.

Meghívó.

A Zemplén vármegyei függetlenségi párt tagjait *foljó hó 20-án vasárnap délután 2 órakor a Magyar Király* szálló nagytermében tartandó

Közzgyűlésre

tisztelettel meghívjuk.

A gyűlés tárgya a párt általános szervezése.

Kérjük az összes elvtársakat, hogy az idő sürgetésére s az ügy elhatározó fontosságára való tekintettel minél többen jelenjenek meg.

Külön meghívót nem bocsátunk ki.

Kérjük a lap olvasóit, hogy meghívásunkat ismerőseik körében terjeszteni méltóztassanak.

Sátoraljaújhely, 1901. évi január hó 16-án,

Buza Barna. Kossuth János,
jegyző. elnök.

A nagyzás hóbortja.

Tótesva, január 15.

Kedves Urambátyám, tekintetes nemes Bogyay Zsigmond ur! Nagy élvezettel olvastam hozzád írt levelét, — akár csak a régi jó Gvadányi zamatos magyar panaszkodásait hallottam volna.

Azt kérde tőlem, hogy miért

nem írok a nagyzás, a pazarlás veszedelmes hóbortja ellen, amely társadalmunkat egyre nagyobb veszedelmekkel fenyegeti?

Megmondom.

Azért, mert tudom, hogy hiába írnek.

Aláírom az ön levelét teljes egészében. Mind egy szóig igaz. Jól tudom, jól látom azt én is, hogy az eszeveszett nagyzás, fényűzés, pazarlás hogy rontja meg, hogy pusztítja el magyar társadalmunkat. A gentryt már elpusztította, — most a honorator s a polgári osztályon van a sor.

Keserves ezt látni, kétszer keserves nekem azért, mert tudom hogy e miatt lett hütlén a magyar nemzet a függetlenségi eszméhez is, ez akadályozza leginkább a függetlenségi párt terjedését.

Ezt is megmondom, hogy miért?

Szive mélyén minden magyar ember a függetlenségi eszme hive. Ez meggyőződés, olyan meggyőződés, amelyet napról-napra jobban megerősítenek tapasztalataim, olyan meggyőződés, amelyhez a hitvallók fanatizmusával ragaszkodom. Józan ésszel nem is képzelhető másképp.

Mi akadályozza már most az embereket abban, hogy becsületesen megvallják ezt az eszmét? Az az ezerféle érdek, amely csaknem minden ember függőben tart

igazat megvallva, kíváncsi voltam újfalusi menyecske.

Az ismeretség kész. De még a menyecske rektifikálni akarja magát, hogy mért rohant ki a kapuba, mikor a káplárt meglátta.

— Mintha az édes testvéremet láttam volna, igazán úgy hasonlít magához.

(Sose volt a huncutnak annyi testvére se, mint egy babszem.)

— No, vegye úgy lelkem, hogy az vagyok s tegyen úgy, mintha az volnék — szolt a káplár nekimelegedve a szép menyecske tüzes szemétől, esáfa mosolyától.

— Nono káplár ur, ne siessünk annyira — szolt át kacagva a menyecske, miközben piros ajkai közül elősillogtak fehér fogai.

— Nípos — kiált a korbély eseh manipulálás a kancellária ablakán — megyek maga inkább krumpli, zöldség feni, a bont meg küldje nekem vagy a lántant ur.

— Fen' egye meg a vén németjét, kiált a menyecske s szégyenkezve szaladt be az udvarra.

A káplár már valahogy jobban bele talált mélyedni a szép asszony csillogó szeméibe, minthogy hirtelen odébb állhatott volna. A malomba ment be legelőször is.

— Jó napot adjon Isten.

— Adjon isten a vitéz urnak is — szolt a szürke molnár. (Az asszony odahuzódott az ura mellé, a szemét se merté felemelni, olyan szégyenlős volt, mint egy 15 esztendő kis leányka.)

a hatalomtól. Mert Magyarországon ellenzéki még ma is csak szellemileg és anyagilag teljesen független ember lehet.

Anyagilag pedig csak az az ember független, aki a helyzetével meg van elégedve. Ha ezer forint jöv delme van valakinek, de megél belőle becsülettel s nem vágyik többre: az független ember. De lehet valakinek ötvenezer forint jövedelme, ha hatvanezeret költ, ha ennyire rugnak az igényei, — akkor már nem független ember, mert rászorul a hatalom valami yen irányú segítségére, hogy a hiányzó tízezer forint jövedelmet megszerezze.

Ezért olyan korban, mikor az emberek meg vannak elégedve a helyzetükkel, s nem vágnak nagyobbra, — virágzik a polgár erény, nincs korrupció, elvtagadás, érvényesül a nemzet meggyőződése. De mikor az embereket elfogja a többrevágás ösztöne, akkor mindenki alárendeli a meggyőződését érdekeinek, akkor csak a hatalom parancsszava érvényesül. Nem gazdagság kell az anyagi függetlenséghez, de megelégedettség.

A mi korunk pedig az anyagi elégedetlenség, a stréberség, a többre vágyás korszaka. Azért nem követi itt senki a meggyőződését, hanem megy abba a táborba, amelybe érdekei viszik. S

A káplár is igen adta a tisztességest.

— Majszter uram, nincsen-e vagy egy véka krumplijuk eladó?

— Hát asva nincsen, de kimennek az asszonynyal az alsó kertbe, oszt majd ásznak.

— Ki bizony, ha kelmed is velünk jön, de másképp nem.

Persze hogy a molnár meg nem ment. Hanem a káplár az igen.

Ugyan te kis bolond, mitől félnél, nem ördög a vitéz ur, te meg asszony vagy már, — szolt a molnár igen nagy szeretettel, mikor feleségének ezt igazi nagy hűségét látta.

Nagy nehezen ráállt az asszony is. (Engedelmeskedni kell a gazdának)

A káplár illendően tíz lépésről követte a Molnárt.

Akkor a magas sövény eltakarta őket, az asszony ajkát fogai közé csipve mosolygott a káplárra huncutul, rém huncutul. Ilyen mosolyt csak igen szép falusi menyecskektől, csak igen ritkán lehet látni. A kinek adják, hatalmukba kerítik, elbűvölik vele.

Dobos Pista érezte, mint önti el valami édes melegség, szívét lelkét, minden porcikáját.

Hej, Julikám, lelkem! . . . ennyit szolt, többet nem. Hanem odahuzódott az asszony mellé és egymáshoz simulva folytatták az utat a krumpliföldre. A káplár karja odatévedt az asszony darázs derekára, ki ott hagyni is, elvenni is akarta, végre is a káplár zsebében felejtette a magát.

(Te öreg nadrág, ki már a kőnigrá-

azért nem tud terjedni a függetlenségi párt.

Hát ebből tetszik látni, hogy nekem kétszeres okom van ezt a társadalmi betegséget fájlalni. De épen, mert betegség, belső betegség, tudom, hogy beszéddel nem lehet meggyógyítani.

Belső betegséggel szemben az orvos se tehet egyebet, mint bevarja a baj természetes lefolyását s legfeljebb konstatálja a fázisokat.

Ilyen csendes szemlélődéssel nézem én azt a társadalmi betegséget: várom, hogy mikor jut a tetőpontra, s mikor szűnik meg. — Most már közel járunk a krízishez, s onnan kezdve aztán fokozatosan csökken a láz. Az egész processzus a természeti fejlődés törvényeinek van alávetve, — azokat az ember megfigyelheti, de nem parancsolhat nekik.

A cinkórság csak egy szimptomája ennek a betegségnek, — olyan, mint mikor a lázbeteg félrebeszél. A betegségen kívül álló ember sajnálja is, meg mosolyog is rajta. De mit tegyen ellene? Még jobb, ha ráhagyja a rögeszméit!

Hát ráhagyom én is, hogy hadd legyen az egész világ nagyságos, ha jól esik neki. Tudom, hogy ha ezt elhagyom, sokan megaprehendálnak. Ellenben a nagyságos titulusért még eddig csak egy em-

tzi hősies visszavonulók közt is ott voltál, te mondd meg, barátoktól-e már valaha ilyen szép asszony szoknyájával.)

A molnárné ásta a krumplit. Pista pedig bámulta a szép asszonyt s közbe nagyokat nyelt, midőn az a fészek felé hajolt, és a szoknyája egy kissé többet engedett látni a formás lábakból.

Majd ő is hozzá látott, a krumpliszedéshez s egyszer krumpli helyett a molnárné bokáit találta megfogni.

— A kezére ütök. — szolt a molnárné, s hozzá olyan édesen nézett szép szemével a katonára, hogy a kis újjában is bízsergett tőle a vére.

Elásogatták volna ők ketten a krumplit estig is, ha a molnár utánuk nem jön.

— Mi a fenét tudtok csinálni olyan sokáig azzal a kis krumplival?

— Győjtek győjtek kedves gazdám, majd hamarabb készen leszünk.

Ugyan szemérmes kislány lett egyszerre, hogy a szemét se merté felemelni.

Ujjfaluban még nem igen sokat voltak katonák, azért igen nagy becsben tartották őket. Az asszonyok, lányok *diensfrei-t* engedtek maguknak a katonák kedvéért. A férfiak akarva nem akarva követtek a példát; veszelésnek tartották a barányokat egyedül hagyni a farkasokkal. Olyan forma kinézése volt a falunak, mintha ünnep lett volna.

Hamis menyecskek, szép leányok gyülekeztek a konyha körül. A szakács

TÁRCA.

Gyakorlaton.

— A »Felsőmagyarországi Hírlap« tárcája —

A Rima partján volt egy vízi malom, a vízi malom mellett volt egy nagy csűr, a csűrbe Dobos Pista volt bekovártolozva huszonöt leg nyírel, a vízi malomban lakott az öreg molnár fiatal feleségével.

A huszonöt legény ott hortyog a csűrfiókokban. Álmodik teli eszjáról, rózsás arcú leányokról. (Ugy kell lenni, mert a szép álom — hogy Aranyföldön szólnak — álmodoznak csókolót szurttas ajkakra. A molnár lisztet lop a garaton. (Ad nótam: Minden molnár lisztet lop). A menyecske a kapuba áll, a káplár a menyecskebe gyönyörködik.

— Ez se igen volt ott, ahol a többi — jegyzi meg halkán a menyecske. A többi olyan volt, mikor berukkoltak mint a disznó. Dehogy olyan, még szurttosabb. Ott hemperegtek szegények egész éjszaka a Rima mocsarai-ban. Hanem egy félórával előbb olyan volt Dobos Pista is, de ő tartotta a napot, neki telát ragyognia kellett, mint a csillag: jobban, mint a nap.

— Nem voltam galambom? Hát igazsága van, mert én tiszter annyira voltam — tódította a baka az igazságot. De hát ember az ember, nem bagoly, hogy nappal aludjék. Meg az

ber haragudott meg rám: *Bajusz* Józsi bátyám, akit ezért holtig tisztelni fogok. Pedig én osztogatol szívesen boldognak, boldogtalanok.

De tessék csak várni, majd elkövetkezik ennek a betegségnek — vagy divatnak, ha jobban tessék — a krízise is. Mikor már mindenki nagyságos lesz. Akkor majd kineveti érte magát a társadalom, elsőyeli magát a tenger sok sok nagyságos ur és asszony a bitorolt címért, s jön egy egészséges reakció, mikor majd a másik végletbe csapunk, s még csak urnak se fogunk hívni senkit. Az emberiség élete örök h lármázás a végletek közt. Most ép az egyik véglehez közeledünk, — be kell várni, míg oda ér a hullám, s onnan visszacsapódik a másik véglet felé. Ez a természeti törvények bizonyosságával be fog következni.

De siettetni a prozesszust embernek nem adatott.

Busa Barna.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

Mi az igazság?

II.

Igen is: nem álljak ki az 1901. évre előirányzott szükségleti tételek a nagyközségi tételekkel való összehasonlítást.

Produktív kiadás alig van közöttük, már pedig nagy különbség van a mód és cél közt, melyre pénzemet fordítom. — Más ha elköltöm a pénzemet és más, ha felreteszem. — A rendezett tanács kivéve két-három kiadási tételt, melyek az 1901. évet csak átmenetileg terhelik 6065 K-ssal, az összes jövedelmeket egyetlen esztendő szükségletére emézteti fel. — A nagyközség ellenben beruházott, félretett a sajátjából — a rend. tanács pedig elköltötte ezt a gyűjtött vagyont; a nélkül, hogy ő is a jövő számára gondolna, gyűjtene. — A Dianna, színház és közös temető kiárolag nagyközségi örökségből és kölcsönökből létesült. A Dianna ha hoz is valami felesleget a fentartási kiadók sokon felül, az a kölcsön törlesztésre kell. — A színház nem lehet jövedelmező befektetés. A közös temető kölcsönének lefaragására igen nagy temetői díjakat szednek.

Az állami és polgári leányiskola felépítése szintén kölcsönökből történt.

Elmegetett aludni, ők vették át a teendőt. A nagy kondérba annyi tyukot, csirkét hordtak össze, hogy alig fért bele egy kis lé. Aztán meg turós csusza készítéséhez látott a sok szép gazd asszony. Oda gyűltek a tiszt urak is, a kik tudvalevőleg szintén nem vetik meg a vadvirágokat sem. Nagy vigasg, sok sikongatás közt készült el az ebéd.

De milyen ebéd!
Inft. Pityirityán megvallotta, hogy ő meg csak kétszer lakott jól, mióta a császár kényerét eszi, most, meg Custozsa napján; most egészen, akkor még nem egészen.

Meg is háláltak a derék fehérnép szívességét.
Öt óraker a banda már ott húzta a kastély udvarán.

Volt olyan tánc, a milyén még nem volt a Rimavölgyön.

A német tiszték a szájakat is tatva felejtették, mikor a hamisítatlan magyar esárdást ezeltől a nyalka szép lányoktól, legényektől ellejténi látták. Egyik-másik magyar tiszt ur közé vegyült a tancolók közé s a mint egy-egy szép lánynak a ringó, karesu derékát az ölelte, nagyobb kedvelé jarta, mintha a generális a lányát táncoltatná. Hát még a lányok! Sose mulattak ilyen jól életükben.

A szép molnárnét majd szét ráncigálták. De nem szívesen táncolt ő másval, csak a káplárral. Nem volt méltó

Ezeknek évi törlesztése és százaléka új kiadás, de az is igaz, hogy kétszeres teher a lakosságra mert az egyházi iskolái adó is nyomja. — Azon kívül el van titkolva, hogy mennyit emészt fel az évi fentartásuk? Pedig ezt is csak a lakosság bőréből fedezik.

Egyszóval a számok beszéde ellen hasztalan minden sváda, 2x2 négy-et nem lehet nagyhangu szavakkal letorkolni.

Tiszta igazság az, hogy a személyzeti terhek oráí emelkedése a város jelenlegi jövedelmét, és a régihez képest sokkal nagyobb adóterhet teljesen es végkép kimeríti.

III. A felebbezésben érintve van, hogy a direkt és indirekt adón kívül más indirekt bevételeket is jobban forszíroz a rend. tanács és az így emelkedett vagy új bevételt is felmészti.

Ide vonatkozólag a polgármester ur azt vitatta, hogy a piac helyépnz és bődék, a vágóhídi bevétel, az ipardíjak csak annyit tesznek ki, mint a nagyközség idején. — Hát tessék megnevezni a költségvetéseket!

A piaci bődék bére 800 Korona a piaci helyépnz 800, a vágóhídi díjak 4000 K-val nagyobb fedezeti tételt képeznek 1901-re, mint 1898-ban. — Az ipardíjak — mondá a polgármester ma is oly nagyok törvény szerint, mint ezeltől: azokat emelni nem lehet. De azt elfelejtette, hogy a nov. 23-iki városi gyűlésen ő maga eldicsékedett, hogy még sohasem váltottak ki annyi iparengedélyt, mint 1900-ban. Hát akkor csak emelkedett az a bevétel? De nem természetes uton, nem azért, mert nálunk az ipar fejlődik, — pang és nyomorog az. Hanem a polgármester kiszimatolta, felhajszolta a legszegényebb elemeket is, kiket ezeltől ki méltak, és ipar engedély váltására kényszerítette őket, még a halkofákat is. — S mindez miért? Azért, mert a polgármester nem akar az ipar- és keresk. tanonciskola fentartásához a város pénztárából hozzájárulni. A város pénze az neki, meg a híveinek kell fizetéselemelésre.

Ezért kell a város pénztárat tömni, — ezért török folyton a fejüket: hogy lehet a jövedelmeket kerülő utakon tokozni?

Vám, helyépnz, vágóhídi díjak emelése most van a felső fórumok tárgyalása alatt. — Itt telelélmázzák a világot, hogy ime leszall az adó 50 százalékról 30 százalékra, de azalatt minden erővel odatörekcsenek, megengedett és meg nem engedett módon, hogy évi 30—35000 K új bevételre tegyenek szert. De ezt sem a mezőgazdasági, sem a bögányi lakosok, hanem csak az újhelyi fogyasztók fogják megfizetni. Jól tudja a mi polgármesterünk és

párja több a fiuk közt. Ha egymással tancoltak, az összes tiszt urak órajuk legeltették nagy gyönyörűséggel a szeméiket.

Égő szerelem sugárzott mind a ketőnek a szeméből, a hogy a táncban átölelve tartották egymást.

Az asszony is tudta, hogy megszólják érte; a katoná is tudta, hogy nem illik, de azért tánc után is átölelve tartotta a menyecskét. Neki nem volt ereje, hogy meg ne tegye; annak nem volt ereje, hogy meg ne engedje.

Egy kadet az asszony szépségétől elragadtatva azon hitben, hogyha egy káplárnak ennyit enged, mennyit fog engedni a kadet urnak, hamiskodva emelte kezét gyönyörű formákban emelkedő kebeléhez.

A molnáré olyat esapott hiútelten a kezére, hogy csak azért nem kapta be a szájába mert igen sokan látták. Mélyen a nadragszébebe süllyesztve kezét pironkodva eltávozott.

Eljött a kilenc óra. A fővartáról ide hallatszik a takarodó imaszéri hívó dallama. A zene elhallgat. Lányok, legények, tiszt urak egy-egy szép emlékek térnek vissza lakásukba.

(Mulatni senki más nem tud a világon, csak a magyar ur, meg a magyar paraszt.)

Pista meg a a Juliskája nem tudnak megvalni egymástól.

Együtt mennek hazafelé. Az asszony

táborá, hogy mennyit érnek az ő költségvetéseik és híreszteléseik. Ők legjobban tudják, hogy a fizetéselemelések és egyéb erőszakosan keresztülvitt intézkedések a város erejét kimerítették. Új pénzre van szükség, — bevallani ezt nem szabad, mert a községi direkt adó százalékos csökkentésének meséjén alapszik az egész kártyavár. Nyírnak hát téged te bárány (vagy borjú?) Újhely, más módon, — De meddig fog ez így menni? A rizk hagyod magad, a míg meg nem rakdolid és le nem dobod a husodba kapaszkodott — boldogtoidat!

Ha hagyod magadat, megérdemled a sorsodat! *n. b.*

HIREK.

Epigramm

— egy elégedetlenre. —

Pál, ki ezeltől végrendeletet csinált,
Ha ugy Kassáról Pestre utazott —
Most nem elégszük meg, hogy Pesten
[vacsorál,
Míg Kassán aznap délre jóllakott.

Ó ennél is nagyobb gyorsaságot kíván
Villanykoesit szerez magának hát,
Ha ez sem lesz elég, nincs egyéb
[hátra már,
Mint ágyuból kilövetni magát.

Eördögh Dániel.

Január hó elsejével új előfizetés nyílt a „Felsőmagyarországi Hírlap”-ra. Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése december végével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a szétkülésben fennakadás történjék.

— **Egyházi hír.** *Püspök* Zsigmond püspök *Szepesi* Ede zemplén-bölyi esperes plébánost szentszéki ülnökké nevezte ki.

— **Új adótszít.** A pénzügyminiszter a galszécsi adóhivatalhoz Szankó Ernő nagymihályi adóhivatali gyakornokot, ad hivatalt tisztte nevezte ki.

— **Eljegyzések.** *Tóth* Béla homonnai ügyvédjelölt eljegyezte *Durcsinszky* Jolan urhölgyet. — *Durcsinszky* Gyula homonnai tb. szolgabíró jegyet váltott *Haraszthy* Ida urhölgygyel. — *Filicska* Antal varanói jegyző jegyet váltott *Füzessery* Berta urhölgygyel Varanón.

— **Egy derék diák halála.** A helybeli főgymnásium egyik legnépszerűbb

szép fejét a katoná domboru mellére hajtja. A jelen boldogsága édes, a közeli elválás fájó érzésekkel tölti el mindkettőjüket.

Haza érnek. Még most sem tudnak elválni egymástól. Leulnek a tücikre a kis kapu előtt. Elfelejtkeznek mindentől. Hosszan, forrón ölelik, csókolják egymást a fuladásig.

Kijön a molnár is, hogy behívja a feleségét.

Most más az asszony nem színleli az ártatlanságot.

Mintha észre se vennék. Nem törődnek vele. Nem bánják, ha mindjárt agyonvágja is mindkettőjüket.

És a molnár, mintha érezné, hogy ennek a szép, erőtelj duzzadó asszonynak jussa van a szerelmre, nem bírja megfeddni a feleségét.

— Csak most ismertem meg a boldogságot drága mindenségem.

— Nem fogsz-e elfelejteni egyetlen virágzálam?

— Tied lesz minden gondolatom. Gyere vissza, hogy a szívem meg ne repedjen utánad.

— Tudnál követni a szegénységbe? Kérdé a legény s a hangja remegett a felindulástól.

— Követlek a halálba is, felelt az asszony s erősebben ölelte lazasan dobogószívére, mint ha sohasé akart volna tőle megválni.

Hubay Miklós.

tanulója, *Tamáskó* Elemér VIII. o. t. e. hó 15-én sorvadásban meghalt. Halála az ifjúság körében mély szomorúságot és őszinte részvétet keltett, fájdalommal töltötte el nemesak osztálytársait, hanem a főgymnásium összes tanulóit is. A kik csak érintkezett vele, mindenki becsülte, szerette a komoly nagy tehetségu szerény ifjút, mely ragaszkodás szépen nyilatkozott meg akkor, midőn az önképzőkör első ellenőrnek őt választotta. A főgymnásium szorgalmas tanulója, *legjelzebb aquarel-festőjét* vesztette el benne, ki készséges tanácsával, segítségével sok társát kötelezte halálára. A halál réme már régen kísértette, most karásonyokor is érzékenyen bucsuzott el barátaitól:

— Isten veletek, fiuk, engem már csak a rovatolon láttok viszlont.

Szörnyű sejtmele beteljesült. A kérelhetetlen halál kiszakította társai közül. Homonnán, szüleinél halt meg. Osztálytársaiközül többen odautaznak a kedves barátot utolsó útjára kísérni, két koszorut is visznek koporsójára, egyet az ifjúság, egyet a maguk nevében. Mélyen sujtott szüleit, kik csak nem rég vesztették el a viruló leányukat fájdalomkban vigasztalja az a tudat, hogy egyetlen büszkeségüket tanáraiknak, tanulóitársaiknak és nagyszámú barátainak igaz részvéte kíséri sirjába. Legyen áldott emléke a felejtethetlen tanulóitársnak, legyen az ifjúság példányképe ő, ki oly nagy szeretetet tudott szerezni.

— **Botrány a magyar nyelv miatt.** Luesna községben történt, hogy a vasárnapi predikációt Görde Istvan r. k. plébános magyar nyelven mondta el híveinek. Ez nem tetszett az odalót lakosságnak. A mult vasárnap ismét magyarul beszélt a plébános. A tót hívek nagy botrányt rögtönöztek a templomban. Fölröhantak a karzata s a kántortanítónak nagy fenyegetés közt megtöltötták, hogy orgonával kíséje az isteni tiszteletet. A botrány miatt abba kellett hagynia a predikációt s a plébános nyomban jelentést tett az esetről a bíróságnak. A megindult vizsgálat eddig 13 tót parasztot tartóztatott le, kikről kiderült, hogy részesek voltak a botrány csinálásában. Négy asszony is van közöttük.

— **A petroleumba fült.** Az örmezői petroleumfinomító gyár egyik lengyel származásu munkása a Sylvester estét nagyon is vigan töltötte, a falu esárdában bucsuzott az évtől s e közben boldog, boldogtalanul dulakodni kezdett. Midőn társai látták, hogy a lengyel teljesen ittas, haza küldték őt, ki éjfél felé csakugyan a gyárba ment, a hóí rendes lakása volt. A szerencsétlen lengyel azonban nemesak az évtől, de az életétől is elbucsuzott, ugyanis részegen ment a petroleum finomítóba s ott egy hordoba esett. Reggel vették csak észre, hogy a lengyel a hordó petroleumban megfagyva élettelenül fekszik. A csendőrség az esetről nyomban jelentést tett a nagymihályi kir. járásbírószág vizsgálóbírójának, ki csakhamar a helyszínen megjelent és az orvosrendőri boncolás után konstataálta, hogy vétkesség senki sem terhel és hogy a lengyel ittas állapotban esett a petroleumba, még pedig fejével s így szabadulni sem bírt.

— **A sátorlajuhelyi kölcsönös önszegélyző hitelszövetkezet** I. hó 13-án tartotta első évi rendes közgyűlését *Meczner* Gyula elnök akadályoztatása miatt *Csuka* Odón elnöklet alatt. A tagok szép számban jelentek meg. *Widder* Gyula által felolvasott igazgatósági jelentésből kitűnik, hogy a szövetkezet szép és díszes eredményekkel működött s hogy a tagok törzsbetéteik után már az első évben is igen tekintélyes osztalékok kepek. Az első évben 305 tag 909 törzsbetéttel összesen 47004 koronát betétőlőket gyűjtött, a mely összeg ugyancsak a tagok között van kölcsönkép elhelyezve. Az évi tiszta nyeresemény 1990 K 92 fillér. Meglakítottak a II-ik évtársulatot eddig 438 törzsbetéttel, törzsbetéten évtársulatba még mindig jegyezhető. A hivatalos órákat minden vasárnap és szerdán délután 2—5 ig tartják. Aztán megejtették a választásokat a két ki-

lépő igazgatási tagságra. Csuka Ödön s Kádor Gyula újjólag megválasztottak, elnökválasztási bizottsági tagokul Ehler Gyula, Granbaum Simon s dr. Tátray Dező, pórtagokul Klein Andor s Langermann Károly választották meg. — Azután a gyűlés a tagok felkesztéséről közölt felosztást.

— **Ismét egy megfagyott ember.** Bekecs községhez tartozó Csillag tanyán még e hó 7-én egy Németh Andras nevű onagi illetőségű szegény vándor eszmiadiát 1 literes pálinkás üveggel zsebében megfagyva találtak. A környező békési gazdasága a szolgabírói hivatalnak azonnal, a legesbényei közigazgató pedig mielőtt az eset tudomásra jött, e hó 10-én tett jelentést, s a szegényembernek eltemetésére vonatkozó engedély mégis csak 13-án érkezett. A községi előjárásnak ideoda való sok járkálása után 13-án nap nyugtákor végre eltemethették. Ennek csak nem a közigazgatás bonyolódottsága volt az oka?

— **Öngyilkosság.** F. hó 13-án a terebesi nradalomhoz tartozó egyik tanyán Zajár Mihály feles beacsu felakasztotta magát. Életuntságának oka, hogy a véletlen folytán feles nyája vesélyesen megbetegedett és az elpusztulás fenyegeti, másodsorban családi baj érte, amennyiben két fiatal szép viruló leánya a 16 éves Anna és a 19 éves Ilona két legény szerelmének áldozatául esett és a kettős szerelmi gyümölcsöt, hogy elhozza a golya, a közel napokban várják.

— **A »Magyar Cukoripar Reszvénytársaság» igazgatósága** Szerencsén gr. Andrássy Sándor elnöke alatt az Amerikába való kivándorlás csökkentése céljából értekezletet tartott, melyen többek közt elhatározták, hogy az igazgatóság Beregszászy István h. ker. tanfelügyelő javaslata szerint a szerencsési cukorgyárnál alkalmazott 15 évet még be nem töltött tanköteles gyermekek és önként vállalkozó ifjúbb gyári munkások számára magyar tannyelvű munkás iskolát szerveznek.

— **Tanulmány ut.** A sárospataki jogakadémia mintegy 30 hallgatója e hó 7-én tanáriük kíséretében Pádzsra kirándultak a Weinberger Sámuel féle szeszgyár és malom meglátogatására. A jogászokat Weinberger Sámuel a gyár tulajdonosa, Walkovszky Béla adóhivatali ellenőr és Konratovics Elek pénzügyi biztos kalmazották a szép ipartelepeken. A megismerésük után gazdag villasreggeli várta a vendégeket Weinberger Sámuel hazánál, a hó az ifjúság a legjobb kedélymagulában töltött néhány órát. — Pádzsra Nagy Mihályba mentek a jogászok és meglátogatták a Müller-féle sörgyárat, melyet a tulajdonos mutatott meg. Ezután Sulyovszky István az ifjúságot a Barnai szállóban megvendégelte. Az ebéd alatt több részt vevő el. Sulyovszky István az ifjúságot és tanárokat, a jogászok Sulyovszky Istvánt elvették. Az ebéd a késő délutáni órákig tartott vig zenezés mellett, úgy hogy vendégeink egyenesen a színház mentek az ebéd után. Az ifjúság a Müller-féle sörgyármányok igen izlették, a mi még fokozta a jó hangulatot.

— **Nagy tüzezés.** Hangos tűzárma verte fel az éjlel H-Olyka község csöndesen szendörgő lakosságát. A felriadt emberek rémülten vették észre, hogy a falu közepén három ház lángokban áll. A nagy szélben gyorsan terjedt a tűz s mire hozzáláttak a mentéshez, már hat ház számos melléképülettel a tűz martaléka lett.

A lángok átcsaptak egy kis vísköbba is, hol egyedül, súlyos betegen feküdt Garát Maria nevű 60 éves asszony. A kis házzal senki sem törődött s így a szerencsétlen asszony a lángok közé veszett. Reggel a romokat vizsgáló hatóság embere már csak megszeneződött hulláját találták meg. A nagy tüzezés mintegy husz házat pusztított el. A kár óriási nagy, mert a lakosság téli behordott minden életműje, a gabona és a takarmány mind porrá égett. A dühöngő elem elől mit sem lehetett menteni. A tüzezés nagyon sok családot koldusbotra juttatott, kik-

nek most a dermesztő téiben nincs hova leshajtani a fejüket. A hajléktalan tönkire jutottak felszegélyezésére gyűjtést rendeztek. A tüzezés egy szolgálóleány okát, ki az égő lámpát az istállóba fordította, a felhalmozott szalmát langa a lobbantotta. A gyújtogatás gon lalánjáról eredt.

— **Helyreigazítás.** Sándor ur kérésére »Erdélyi Tarsalom« cím alatt lapunk legutóbbi számában hozott hírlíriker helyreigazítjuk annyiban, hogy Sándor ur azon közre nem működött.

— **Változás a helyörségeknél.** Az Ungváron állomásozó 65. gyalogezred tőrszkara és két zászlója az 1901. évre Ungvárról Miskolcra helyeztetett át, Ungvárra pedig az eddigi Kassán állomásozó 66. gyalogezred tőrszkara és két zászlója kerül.

— **Az állami tisztviselők egyházi adója.** Az állami tisztviselők sok helyütt nem tudnak megbarátkozni az egyházi adóval. Felte vezetőiket a községi pótadó fizetése alól való felmentés kedvezménye és ezért több helyen megtagadták az egyházi adó fizetést, holott az egyházi adó kivétele a gyűlékezetek autonóm jogkörébe tartozik és így arra nézve felmentést a polgári hatóság nem adhat. Egy felmerült esetben a vallás és közoktatásiügyi miniszter a napokban ki is mondta, hogy állami tisztviselői a kormányhatóságilag jóváhagyott egyházi önkormányzati szabályok értelmében kivett egyházi adót kötelesek megfizetni.

— **Wohl Janka** kitünően szerkesztett és havonként négyszer megjelenő divatlapja a »Magyar Bazar« előfizetőinek ez idén gyönyörűen színezett divatképek és divatcikkeiben, bő illusztrált szappirodalmi mellékleten kívül, még rendkívüli könyvkezdményeket is nyújt. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal. A »Magyar Bazar« előfizetési ára egy négyévre 4 korona. Megrendelő cím: »Magyar Bazar« kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 51.

— **Szülők figyelmébe.** Forgó bácsi »Kis Lapja«, mely hetenként bőven megraloldva mesékkel, versekkel mulattatja és szórakoztatja az egész hazában az apróságokat, egyúttal kitűnő segítő a nevelésben. Minden szülőnek módjában van ezt a kitűnő gyermeklapot megrendelni, mert előfizetési ára egy négy évre csak 2 korona. Megrendelő cím: »Kis Lap« kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-út 51. sz.

— **Egetívő asszonyszív** cím alatt négykötetes regényt ír Jokai Mór, a koszaros költő, akinek ez a legújabb regénye költői szépségű leírások, érdekes színtű helyzetek és mesteri mesésövés tekintetében vetélkedik Jokai legnépszerűbb, legremekesebb régi regényeivel. Így írja ezt a Pesti Hírlap, mely karácsonyi számában kezdte meg a hatalmas mű közlését. Érdekes tudni, hogy Jokai e legújabb történelmi regényének tárgya egy előkelő magyar nemesi családnak — a Baranyi-családnak — a tragédiája, mely család közel másfél századon át nagy szerepet játszott Debrecenben s így az illusztris regényírónak bő alkalma nyílik a múlt századbéli Debrecen rajzolni és jellemelni. A regény alakjai mind a történelem által följegyzett tényezők a közéletben alkéinek küzdelme egy érdekes korszakot ismert meg Magyarországon, a Rákóczy-szabadságharcból és az azt követő időkben.

— **Durátor** által a cipőtalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízhatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemcsak. Ára 1 és 2 K. Póstan 1 K. 20 fillér beküldése után bérmentve küldi a Duratorgyár, Budapest, Lipót-körút 3. Kapható azonban mindenütt.

KÖZGAZDASÁG.

* **A kassai kereskedelmi és iparkamarától** vettük és közreadjuk a következő felhívást:

Polgártársak!

A törvényhozás bölcsességének kö-

szönhetjük az 1900. évi XXV. törv. cikkének megalkotását, mely megszünteti azt az abszurd állapotot, hogy a külföldi utazó kereskedő és kereskedelmi utazó hazánkban nagyobb jogokat élvezzen, mint saját hazájában.

A kereskedelmi utazó Ausztriában csak a szakkbavógó iparost és kereskedőt keresheti fel, míg nálunk a fenti idézett törvény életbeletének napjái végig házalhatja az országot faluról falura, városról városra, házról házra családrol családra és elszedheti az adóterh sulya alatt összegyűnyedő helyi iparosunk és kereskedőnk elől a megrendelést, elveszi mindemmi kenyerét, lehetetlenné teszi megélhetését.

Polgártársak, ne tőrjtek többé ezt a borzasztó állapotot!

Az általános üzletpangás idejében ne üzzön belőlünk gunyt az idegen. Alítsuk fel a vámsorompót hazáink, lakásaink előtt.

Addig is míg a kereskedelmi miniszter ur megjelöli a törvény életbeletének napját, védekezzünk az idegenel szemben és tiltsuk ki hazáinkból, lakásainkból a kereskedelmi utazókat, a vigéceket, a legveszélyesebb házalókat, kik a törvény által nyújtott kegyelmi időt kihasználva sáskamódra lépik el az országot, hogy még egyszer nagy vészes aratást tartsanak.

Polgártársak! üzzétek el a vigéceket, és védjétek meg a helyi iparosok és kereskedők várait.

A hideg és a szőlők A rendkívüli hideg-mely már közel két hete 15—20° körött váltakozik, a szőlőknek igen árt és félni lehet, hogy az új ültetések-melyek különben is már a májusi erőfagy által nagyon sokat szenvednek, a téli hideg folytán még inkább megviseletnek. Ez a jövő termésre is befolyással volna, és ezen ismételt csapások folytán nagyon megcsappant a kedv a további rekonstrukciókra, amiből a kormány minden kitelhető kedvezményekkel igyekszik azokat elősegíteni.

Ha egy két jó esztendő lesz, akkor a magán vállalkozás is fog az elpusztult szőlők új beültetésével nagyobb mérvben foglalatokodni. — Az államtól a szőlőbirtokosok, illetve bortermelők leginkább abban kívánnak támogatást, hogy a magyar és főleg a hegyaljai borok kivitelet külföldre előmozdítanak, az idegen (olasz) borok beözönlésének pedig, melyek a mi boraink kelendőségét akadályozzák és hitelüket rontják, az utját vágják, mi végett első sorban a jelen olasz vámszerződés megszüntetével a leszállított borvám megint felemelendő volna, mert egy bortermelő országnak magát védvámok által biztosítani kell, úgy mint az más országokban is történik.

— **A vásárló közönség védelme.** A közönségnek az a része, mely a kockacukrot öt kilós csomagokban vásárolja, rendszerint csalódik, mert a gyárosok az öt kilóba a papírdobozt is beszámítják. A kereskedelmi miniszter a kereskedelmi és iparkamara útján a gyárosokat arra figyelmeztette, hogy a mennyiben az ily csomagokban a mennyiség-tartalmat megjelölik, a sulyba a burkolatot be nem számíthatják. A gazdaszasszonyok mindezek után jól teszik, ha az öt kilós suly kockacukor-dobozokat megméri, vagy megmértetik és csak az esetben fogadják el, ha tisztán öt kiló cukrot tartalmaznak. A miniszter föllépésének egyébként az is lehet a következménye, hogy a gyárosok a csomagokon a sulyt nem jelzik s így az eddigi visszaélések tovább is folytatódnak, amiből az esetben már a fűszerkereskedőket lehet majd felelősségre vonni.

A szerkesztőség üzenete:

G. V. Munkács. Fel. szerkesztőnk Tolosván lakik. Másik kérdésére a feleletet lapunk szombati számában olvashatja.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Egy utcái 2 ablakos külön bejáratu csinosan butorozott szoba, ugyanitt egy csinosan butorozott külön bejáratu udvari szoba azonnal kiadó
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Javitásokat jutányos árban kifogástalanul eszközöl.

Dísz- és igás-lószerszámok, különleges ostorok, ostornyelkekből nagy raktár

Landesmann Samu szijgyártó és nyerges
SATORALJA-ÚJHELY. Rákóczy-utca. (Kis-piac)

Lovak ápolásához szükségeltető mindenféle különlegességek és eszközök.
Legfinomabb bőrszírok, kenőcsök, szappanok.

Vadászati eszközök nagy választékban

Sérvökföken nagy raktár.

**A legelegánsabb báli czikkek
úri- és női lack-czipők**

valamint

elegáns úri báli ingek
fehér nyakkendők, gallérok, kézelők stb. stb.
nagy választékban és jutányos áron kapható

Kalász Hermannál

Sátoralja-Ujhely, Bock-szálloda alatt.

Fiók-üzlet: Rákóczy-utca (Kis-piacz).

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve

DURATOR

által a cipőtalp minden 3—4 hétben egyszeri be-
kenéssel **ötször** oly tartós és vízhatlan lesz.

Ára 1 bádoggalacknak használati utasítással együtt
1 korona, nagyobb palack **2 korona**.

Póstán 1 kor. 20 fillér beküldése után bérmentve.

Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériákban,
cipészeknél stb.

Főszékhely: **DURATORGYÁR.**

Budapest, V. Lipót-körut 1b szám.

Viszontelárusítók mindenütt kerestetnek.

MEGHÍVÁS.

A

Gálszécsi polgári takarékpénztár-részvénytársaság

részvényesei

az 1901-évi február hó 3-án, délután 2 órakor

az intézet helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Közgyűlési tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvi hitelesítők választása.
  2. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
  3. A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
  4. A tiszta nyereség mikénti felosztása iránti határozathozatal.
  5. A felügyelő-bizottság választása.
  6. Esetleges indítványok tárgyalása.
- Gálszécs, 1901. január 10-én.

Az igazgatóság.

Könyv- és papirkereskedés

LANDESMANN MIKSA és TÁRSA

könyvnyomda

SÁTORALJAUJHELYBEN.

Raktáron vannak:

*ifjusági iratok, képes- és imakönyvek, emlék- és képalbumok, íróasztal-készletek,
írómappák.*

Levélpapírok diszes dobozokban, festékek stb.

Könyvnyomdájában készít:

mindennemű műveket, folyóiratokat, üzleti és jegyzék-könyveket, értesítések, meghívókat, gyászjelentéseket stb. izlésesen és pontosan.

Névjegyekben nagy választék.